
9 - MOCIÓ PRESENTADA PELS GRUPS MUNICIPALS D'ESQUERRA REPUBLICANA, PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA, CIUTADANS I PARTIDO POPULAR PER L'ADOPCIÓ DE MESURES PER A MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES CELÍAQUES.

El Ple de l'Ajuntament, per unanimitat dels/de les 27 regidors/regidores assistents, **aprova** la moció següent:

La malaltia celíaca (MC) és trastorn sistèmic de base autoimmune que desencadenada pel consum de gluten en persones predisposades genèticament. A Europa està afectat l'1% de la població, és a dir que és la malaltia digestiva d'origen genètic més freqüent. Es calcula que a Catalunya hi ha 80.170 persones que pateixen celiaquia, de les quals només un 25% estan diagnosticades. La xifra de diagnòstic està augmentant a raó d'un 15% anual perquè, d'una banda, hi ha una major sensibilització de l'estament sanitari i una major accessibilitat a les proves de detecció; i de l'altra, hi ha una major divulgació i coneixement de la malaltia per part dels ciutadans.

Les fonts més evidents de gluten són el pa, molts cereals de l'esmorzar, la pasta, les pizzes, els pastissos i les galetes elaborades amb blat, ordi, sègol i civada (en casos de contaminació amb blat). Però el gluten s'empra sovint a la indústria alimentària com aglomerant i com espessidor, per tant també s'utilitza per donar una millor estructura a productes alimentaris com ara embotits, salsitxes, brous, sopes, salses, productes amb sabors, etc. Per tal que un producte sense gluten sigui apte per una persona celíaca no només cal que sigui sense gluten, sinó que s'han de prendre les mesures adients per evitar el contacte encreuat en gluten durant el seu emmagatzematge, elaboració i/o servei, així per exemple, productes lliures de gluten per naturalesa com son la fruita, algunes llegums i les verdures, poden arribar a no ser aptes pels afectats si es contaminen amb gluten durant la seva manipulació i cocció.

Els símptomes de la MC són extraordinàriament variables: des de les formes asimptomàtiques o paucisintomàtiques, a malaltia greu i precoç de la infància. La malaltia no diagnosticada o la transgressió del seu tractament, la dieta estricta sense gluten, produeix una inflamació a l'intestí que condueix a una síndrome de malabsorció intestinal de nutrients (ferro, calci, vitamines...), amb anèmia, osteoporosi, infertilitat, limfoma intestinal, neuropaties, afectació hepàtica, retard del creixement i desenvolupament en els infants i alteració del caràcter i de la conducta, entre molts altres trastorns. El mecanisme genètic i autoimmune fa que pugui haver-hi més d'un cas en la mateixa família, amb un increment d'aproximadament un 10% de risc respecte a la població general. La patologia celíaca està associada a altres malalties autoimmunes com per exemple, Diabetis Mellitus tipus I, S.Down, i a tiroïditis, entre d'altres.

L'únic tractament eficaç per als malalts celíacs és una dieta sense gluten (DSG) que ha de ser estricta i l'han de seguir durant tota la vida. Els pacients que no la segueixen presenten un augment de comorbiditat (d'altres alteracions i malalties) i complicacions a llarg termini com ara alteració de la densitat mineral òssia i un risc més alt de fractures, anèmia ferropènica, infertilitat, avortaments espontanis, determinades neoplàsies d'intestí prim, etc.

Atès que la diferència de preu entre un producte amb gluten i un altre sense gluten pot arribar a ser d'un 494 %, segons denuncia FACUA, una persona celíaca pot veure incrementat el cost del cistell de la compra en uns 1,087.72 € anuals (segons dades de la FACE). Donada la gran càrrega genètica que té la malaltia, pot haver-hi més d'un membre de la família que la pateixi, la qual cosa fa augmentar encara més la despesa.

Atès que la necessitat de seguir una dieta estricta sense gluten i la possibilitat de contacte encreuat dels aliments fa que molts celíacs passin dificultats a l'hora de sortir a menjar fora de

casa seva, perquè malgrat que hi ha establiments que ofereixen una carta lliure de gluten, encara són una minoria. Ara per ara només un 1% de tots els establiments de restauració ofereixen una oferta segura per celíacs i dels que publiciten opcions sense gluten, només un 4% són aptes per persones celíaques. Aquesta mancança d'establiments, és causa de frustració i exclusió social, encara més destacable en un país mediterrani en el qual aquestes activitats socials són un element integrador. Les associacions de celíacs estan jugant un gran paper en aquest sentit. En concret, l'Associació de Celíacs de Catalunya tenen un servei gratuït d'informació, assessorament i acreditació per a empresaris, emprenedors i institucions públiques i privades, avalat per l'ACSA.

Atès que l'Estat espanyol és dels pocs països europeus que no atorga ajudes pel tractament d'aquesta malaltia crònica. A Suècia o al Regne Unit, els productes sense gluten són gratuïts fins als 16 anys, i a Dinamarca existeixen ajuts directes de 200 € al mes per pacient.

Atès que el 2023 el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Resolució 683/XIV del Parlament de Catalunya, sobre l'adopció de mesures per a millorar la qualitat de vida de les persones celíaques, en la qual es demanava crear un sistema d'ajuts per a l'adquisició de productes sense gluten, promoure una formació específica per als professionals dels sectors de l'hostaleria, la restauració, la salut i l'educació, assegurar la disponibilitat de menjar i begudes sense gluten i lliures d'exposició al gluten en les festes i els esdeveniments organitzats amb la col·laboració d'organismes oficials, en seguretat alimentària, sensibilització en el sector restaurador i hotelier, incrementar les campanyes d'informació i sensibilització, assegurar que els menjadors dels centres educatius i de les llars d'infants disposen de menús per a persones celíaques i que el personal rep formació en el camp de les intoleràncies alimentàries i disposa de mitjans per a evitar el risc de la contaminació creuada, entre altres.

Atès que l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, mitjançant la seva Àrea de Salut Pública, ha elaborat i difós una Guia per a l'aplicació dels autocontrols en els establiments alimentaris en diversos idiomes (català, castellà, xinès, àrab i urdú), la qual inclou un apartat específic sobre al·lèrgens (apartat 7) i és accessible a través del web municipal, i que la mateixa Àrea de Salut Pública realitza tant formacions en el sector professional de l'alimentació com inspeccions per comprovar que els establiments compleixen amb les seves obligacions relatives a la informació dels al·lèrgens i es revisen els processos de traçabilitat i etiquetatge, i que existeix la voluntat de seguir treballant i aprofundint en aquesta direcció de la formació, la informació, la sensibilització i el control.

Atès que l'Ajuntament té la voluntat d'actualitzar la seva guia de restaurants amb les altes i baixes i que en aquest context desitjaria incorporar-hi informacions addicionals tals com les qüestions relatives a les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries entre altres, així com fomentar que a les activitats gastronòmiques a la ciutat els establiments incloguin propostes que tinguin en compte les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries.

Atès que malgrat les accions que ja es realitzen segueix havent-hi recorregut d'avenç per part de totes les administracions públiques, del sector professional de l'alimentació i de la societat,

Per tot això, es proposa al Ple de l'Ajuntament l'adopció dels següents acords:

Primer - Manifestar el suport i el reconeixement per part de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet a tota la població celíaca de la ciutat.

Segon - Instar el Govern de la Generalitat a implementar les mesures per augmentar la qualitat de vida dels celíacs en compliment de la Resolució 683/XIV.

Tercer - **Sol·licitar** al Govern de l'Estat espanyol que impulsi l'aprovació d'ajudes directes o de beneficis fiscals per a persones celíaqües, com la reducció de l'IVA o la possibilitat de desgravar els productes sense gluten.

Quart - **Sol·licitar** a la Generalitat de Catalunya que doni el màxim suport possible als afectats amb la malaltia celíaca i a les famílies i que destini recursos per a la investigació pública, prevenció i tractament relacionat amb la malaltia celíaca, així com un seguiment adequat. Així com actualitzar el Document de Consens sobre la Malaltia celíaca a Catalunya, elaborat per l'Agència de salut Pública de Catalunya, publicat el febrer de 2016 amb la col·laboració d'associacions mèdiques i l'Associació de Celíacs de Catalunya, per tal d'adaptar-lo a les guies Europees ja publicades.

Cinquè - Que l'Ajuntament segueixi realitzant accions i doni suport a les campanyes i accions entorn de la celiaquia que realitzi l'Associació de Celíacs de Catalunya, mitjançant accions informatives, formatives, de divulgació i de sensibilització sobre la celiaquia, al·lèrgies i intoleràncies alimentàries i d'altres accions de suport per a millorar la qualitat de vida de les persones amb celiaquia a la ciutat.

Sisè - Que l'Ajuntament segueixi realitzant i desenvolupant actuacions amb el col·lectiu professional de l'alimentació, promovent formacions dirigides al sector de la restauració i centres educatius per a aquells que vulguin obtenir l'acreditació "Servei Sense Gluten" que ofereix de manera gratuïta l'Associació de Celíacs de Catalunya, per tal de garantir un servei segur i es promoció i s'incentivi l'elaboració de productes sense gluten a bars, restaurants i fleques.

Setè - Que, per donar compliment al reglament Europeu 1169/2011 entorn a la informació obligatòria dels productes alimentaris i en concret a allò que es refereix a la declaració dels 14 al·lèrgens alimentaris dins dels quals s'inclou el gluten, així com garantir l'aplicació del Reglament Europeu 828/2014, que exigeix que els aliments "sense gluten" tinguin menys de 20 ppm de gluten tal com li arriba al consumidor final, l'Ajuntament segueixi realitzant i desenvolupant a favor de la seguretat de les persones amb celiaquia, diverses accions com ara:

- a. Difondre i promoure la informació necessària per a unes bones pràctiques en matèria de seguretat alimentària per l'elaboració i manipulació de productes sense gluten en els sectors implicats (restauració, obradors, etc.).
- b. Col·laborar amb l'Associació de Celíacs de Catalunya en la realització de campanyes d'informació entorn a les implicacions del reglament 1169/2011 i 828/2014 als sectors implicats
- c. Afavorir formació en celiaquia i pautes seguretat alimentària en la cuina sense gluten al comerç minorista
- d. Sensibilitzar el personal docent, personal de menjadors escolars, escoles bressol i altres centres

mitjançant la Guia per a l'aplicació dels autocontrols en els establiments alimentaris publicada en diversos idiomes (català, castellà, xinès, àrab i urdú), la qual inclou un apartat específic sobre al·lèrgens, ja existent i accessible al web municipal, i seguir realitzant i desenvolupant accions amb els objectius a dalt esmentats.

Vuitè - Que l'Ajuntament garanteixi aliments sense gluten a les persones celíaqües que pel seu nivell d'ingressos són beneficiàries del programa d'aliments, amb l'objectiu de garantir-n'hi l'accés i pal·liar-ne el sobrecost que els suposen els aliments sense gluten.

Novè - Que en les festes i esdeveniments on col·labori l'Ajuntament, es continuï vetllant, en la mesura de les possibilitats, per oferir alternatives adients per als ciutadans afectats de celiaquia (caramels sense gluten, cervesa sense gluten, aliments aptes envasats...)

Desè - Que en els fulletons específics de festes populars, rutes gastronòmiques, etc. s'indiqui amb el símbol "sense gluten" els establiments que són aptes per celíacs acreditats com a tals per l'Associació Celíacs de Catalunya.

Onzè - Que en la propera actualització de la guia de restaurants, a més de les altes i baixes d'establiments, s'incorporin altres informacions d'interès tals com per exemple les relatives a les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries entre altres, incloure-hi també un enllaç a l'Associació de Celíacs de Catalunya per a obtenir més informació, i fomentar en la mesura del possible que a les activitats gastronòmiques a la ciutat els establiments incloguin propostes que tinguin en compte les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries.

Dotzè - **Comunicar** aquest acord a tots els grups polítics del Parlament de Catalunya, al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, al Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad i a l'Associació de Celíacs de Catalunya. Als gremis i col·lectius de restauració, hostaleria i turisme de la ciutat."